

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Quot fiant res vniuersales ab intellectu per obiectiuam præscissionem
rationis communis à suis inferioribus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

nam haurit, quam pro posteriori in ipsum obiectum externum reicit, vt in materia humanorum actuum communiter Theologi docent: idem igitur seruata proportione de vnitatis actus, & obiecti vniuersalis dicendum est.

13 Præmitto quarto; vt actus ille confusus nostri intellectus ab vnitatis fundamentali obiecti vnitatem formalem in obiectum refluam mutuetur, meram, ac solam similitudinem obiecti per ipsum attingi debere: qua ratione vt actus bonitatem radicalis cursus v. g. amplectens cursum formaliter bonum efficiat, in solam eius bonitatem præscindat omni malitia tendere debet: huius ratio est, quia, si multipliciter, ac dissimilitudinem obiecti actus considerat, illud ratione multiplicet, ac diuersificet, necesse est: ergo vt illud omnino vnum ratione nostra efficiat, ab omni multiplicitate, ac dissimilitudine præscindere debet. Porro sicut bonitas moralis actus voluntatis non præscindat, sed positiua est, est actus bonus à malitia obiecti præscindere debeat, ita similiter vnitatis formalis actus vniuersalis in obiectum refluam esto à multiplicitate, ac diuersitate necessario præscindat, est nihilominus positiua quodammodo, vt in superioribus est non semel à nobis animaduersum.

14 Præmitto vltimò, præcisionem rationis communis à suis inferioribus in horum similitudine radicatum duplicem esse, vt notauit B. Thomas 1. part. quæst. 85. art. 1. ad 1. & Boetius in proemio Porphyrij, videlicet, aut per modum compositionis, aut per modum simplicitatis, vel, vt alij loquuntur, negatiuam, aut præcisiuam. Præcisio negatiua, seu per modum compositionis est, cum intellectus rationem communem inferiora esse negat, vt, si quis hominem in communi reuocat esse Petrum, Paulum, ac cæterorum indiuiduorum collectionem, coneturque esse reuera aliud quidpiam; & hinc præcisio est falsa, atque vniuersale non constituit, eo, quod à multiplicitate non præscindat, sicut oportere ex anteriori constat præmissis. Præcisio, vel abstractio præcisiua, seu per modum simplicitatis est, cum intellectus rationem communem sine inferioribus concepit; in quo nulla est falsitas, fictio nulla, cum non sit iudicare, hoc non esse illud, sed de hoc cogitare, non de illo: ad quod pertinet illud Aristot. 2. physicorū c. 18. *abstractum non est mendacium*: ea quoque ratione Samuel lib. 3. regum cap. 16. non fictè, sed verissimè dixit, *ad sacrificandum Domino veni*, cum tamen ad vngendum David venisset, eo scilicet, quod vnum finem dixerit, alium verò non negarit, sed ab eo præciderit, seu quod iuxta est, eo, quod vnum aduentus sui finem sine alio dixerit.

15 Quibus positis cognitio confusa hominem, v. g. à suis inferioribus præscindens eum vniuersalem formaliter constituit, & denominat eo, quod in obiectum reipia multiplex, & fundamentaliter vnum vnitatem formalem ab ipso emendicatam cum foenore refundat, vt superius explicatum est: ita ergo in eiusmodi vnitatis intellectuali, & multiplicitate reali obiecti eius consistit vniuersalitas.

C A P V T III.

Quod fiant res vniuersales ab intellectu per obiectiuam præcisionem rationis communis à suis inferioribus.

16 Vt melius innotescat modus ille nuper explicatus, quo fit vniuersale per intellectum, ac P. Lyncei *Philosophia* Tom. 1.

curate discutiendum est, num ratio nostra obiectiue præscindat conceptum communem, & vniuersalem a suis inferioribus, id est, an his incognitis, illum cognoscat, vel potius ab eis tantum formaliter præscindat conceptum communem, illaque non cognoscere dicatur, non, quod ea ignoret, sed, quod confuse, & imperfectè cognoscat.

17 Præcisionem obiectiuam variarum formalitatum ab alijs, & multo maxime communium à particularibus sibi subiectis, & à se reipsa, actuque prorsus indistinctis tumentur omnes auctores, quos in metaph. lib. 2. tract. 4. cap. 2. & 1. pro distinctione virtuali in creatis laudabimus: præsertim verò B. Thomas multis in locis, Carthusianus, & apud eum Petrus de Tarantasia in 1. distinct. 2. q. 2. Capreolus etiam in 1. distinct. 8. q. 8. a. 2. Caietanus de ente, & essentia quæst. 12. ad finem, Ferrara lib. 1. contra gent. cap. 3. §. vnde, si quæretur, clypeus Thomistarum quæst. 10. in Porphyrium conclus. 2. Iauellus 12. metaph. quæst. 19. art. 2. conclus. 2. Hispanensis in 1. distinct. 8. quæst. 4. art. 4. ad 6. & 8. Soncinus quæst. 4. ad 6. Aegidius in 1. dist. 6. 1. p. distinctionis quæst. 3. art. 1. Albertus in 1. dist. 8. art. 3. & 4. Syluester 1. p. conflat, q. 13. art. 7. §. 6. Torrez 1. part. q. 28. art. 2. d. 1. part. 2. Franciscus à Christo in 1. distinct. 2. quæst. 3. conclus. 4. Heruæus quodlib. 3. quæst. 2. Et quodlib. 8. quæst. 1. Bonauentura in 1. distinct. 8. art. 1. q. 1. ad vltimum, Richardus dist. 3. art. 2. Baconius in 1. dist. 2. quæst. 2. art. 3. Andreas de Nouo-castro dist. 3. quæst. 1. §. ad confirmationem, Toletanus dist. 8. quæst. vnica art. 2. conclus. 4. Argentinas in 1. dist. 6. quæst. 1. art. 2. ad 4. Henricus in summa. art. 51. quæst. 2. & 3. Gotfredus apud Aureolum in 1. dist. 8. quæst. 3. art. 1. Alensis 1. part. quæst. 23. memb. 4. art. 1. Rubinius in 1. distinct. 8. quæst. 4. art. 1. conclus. 4. Marfilius quæst. 12. art. 3. 2. part. articuli, Auerroes 12. metaph. comm. 39. Abulensis quæst. 7. ad caput 6. Exodi, Dionysius Cisterciensis in 1. distinct. 22. quæst. vnica art. 2. conclus. 6. Palacios in 1. dist. 2. disput. 2. versus finem, Niphus 12. metaph. disp. 13. cap. 4. Ex nostris autoribus Molina, Suarez, Toletus, Conimbricenses, Tellez, Rubius Coninch, Martijon, Vallius, & Campton in Met. citandi, cum erit nobis sermo de distinctione virtuali in rebus creatis. Quamuis autem horum auctorum non pauci de Deo tantum sermonem habeant, propterea negari non potest, quin nobis faueant: nam, si prædicata diuina summe vna intellectus noster præscindere potest inuicem ex parte obiecti, à fortiori concedendum est, eam illi vim inesse respectu eorum, quæ nobis conueniunt, præterquam, quod rationes, ob quas præcisionem obiectiuam in Deo adstruunt, respectu nostri eandem vim habeant.

18 Hæc ergo sententia mihi magis placet; eamque suadeo primò hunc in modum: eo ipso, quod vna formalitas obiecti ab alia virtualiter distincta sit, vna ab alia obiectiue præscindi potest: est vna obiecti formalitas ab alia; superior videlicet ab inferiori virtualiter distinguatur, vt in Metaph. 1. 2. tract. 4. constabit: intellectus igitur vnā formalitatem ab alia præscindere poterit obiectiue. Maior suadet, tum, quia aptitudo ad prædicata contradictoria intrinseca magis, aut certe non minus in creatis repugnat, quam aptitudo ad prædicata contradictoria extrinseca, qualia sunt cognosci, & non cognosci: sed distinctio virtualis intrinseca reddit eundem realiter conceptum finitum, & creatum aptum ad prædicata contradictoria intrinseca, cuiusmodi sunt terminari, & non terminari; assimilari,

& non assimilari, &c. vt liquebit in metaph. vbi supra: ergo etiam reddere poterit eundem conceptum in nobis secundum diuersas formalitates aptum ad prædicata contradictoria extrinseca, videlicet cognosci, & non cognosci, in quibus præcisio obiectiua consistit: tum etiam, quia de eodem realiter contritionis actu supposita distinctione virtuali affirmat intellectus, eum, quatenus amor est, terminari ad diuinam bonitatem, & quatenus odium est, ad illam non terminari: intellectus igitur ex parte obiecti amore ab odio secum indentificato præscindit, siquidem ex parte obiecti aliquid de vno affirmat, quidquid sit an vtrumque, saltem apprehensum ex parte obiecti cognoscat, atque adeo vnum ab altero non perfecte, sed imperfecte præscindat: vbi autem hæc præcisio imperfecta, & inadequata possibilis sit, nullo iure negari potest perfecta, & adequata.

19 Rursus secundò suadet eadem sententia ad homines. In hac propositione, *homo est confusè cognitus*, terminus ille, *homo*, iuxta aduersarios supponit simpliciter, non personaliter, cum significet, rem prout subest secundis intentionibus, in qua significatione Hurtadus noster obiectiuarum præcisionum acerrimus infectator, & plerique eius affectus suppositionem simplicem collocant. At à termino simpliciter supponente non valet descensus sua ad inferiora, sicut valet ab eo, qui personaliter supponit v. g. ex eo, quod animal sit genus, haud bene inferitur, equum esse genus, aut hominem esse genus, vtrumque verò esse viuens, benè colligitur ex eo, quod animal viuens rationem obtineat: proinde talis descensus est infallibile signum suppositionis, & eius à simplici discrimen ab Hurtado, Toletio, Fonseca, & reliquis concessum: iam igitur ex eo, quod homo sit confusè cognitus, non sequitur, Petrum, & Paulum, ac reliquos inferiores ex parte obiecti confusè cognitos esse, adeoque ex parte obiecti cognitio hominis in communi ab eius inferioribus præscindit.

20 Præterea tertio suadet eadem opinio: Non magis requiritur aliqua distinctio formalitatis A à formalitate B vt prior illa formalitas sine posteriori ex parte obiecti cognoscatur, quam requiritur aliquid esse, vt quid absolute cognoscatur iuxta celebre illud Aristotelis pronuntiatum *quod non est, non scitur*: Atqui ad absolute cognoscendum aliquid non requiritur, vt id, quod cognoscitur, habeat simpliciter esse: igitur nec ad cognoscendam ex parte obiecti formalitatem A sine formalitate B haud est opus, vt vtrique formalitas actu, aut plus, quam virtualiter distinguantur inuicem, vt vè sint verè, & simpliciter vna, & altera: Maior est perspicua: minor suadet, quoniam intellectus merè possibilis immediate cognoscit: at ea nullum esse simpliciter habent, nullum sunt habitura.

21 Confirmatur, & declaratur. Plura ad tendentiam physicam, quam ad intentionalem requiruntur: quia ratione virtus physica v. g. calefactiua; & ignis propria nequit agere in distans sine medio, aut etiam mediatè in passum, quantumcunque distans, aut denique in passum physicè non existens, cum tamen agere possit intellectus triplici illo modo intentionaliter, & cognoscendo, vt est experientia testatissimum, quamuis igitur disputandi gratia permittamus, potentias physicas formalitatem aliquam obiectiuè ab alia præscindere, & vnam sine alia vnire, producere, aut alio quouis modo physicè attingere non posse absque eo, quod vtrique formalitas vna, & alia sint, actuque, & simpliciter distinguantur;

tamen intellectus vnam formalitatem ab alia obiectiuè præscindere, & vnam sine alia cognoscere poterit absque eo, quod vtraque formalitas sint propriè vna, & alia, aut simpliciter distinctæ inuicem: Hæc illa nostri intellectus tories in præsentia materia repetita subtilitas, in quam, prout à nobis explicatam, vis præscindendi obiectiuè, & quod in se vnum est, diuidendi, optimè refundi potest.

CAPVT IV.

Vltior probatio præcisionis obiectiuæ.

22 Quando procul hominem conspicio nescius, an homo, vel aliud animal sit, cognosco esse animal, & non cognosco esse rationale, illiusque, & non huius rationem reddere possum: animalitatem igitur sine rationalitate prout tali re ipsa cognosco, & alteram ab altera ex parte obiecti præscindo. Hoc argumentum satis celebre in præsentia materia aduersariorum aliqui contemnunt: nullam tamen ab eis afferri solutionem comperio, quæ ex toto satisfaciat.

23 Quidam respondent, quod viso eminus homine, lateat rationale, & non lateat animal, & animalis, non rationalis à me ratio reddi possit, non ex eo proficisci, quod animal à rationali obiectiuè præscindam secundum quod in recto includunt, & quatenus realiter identificantur, sed ex eo duntaxat, quod connotata animalis, & non connotata rationalis ex parte obiecti attingam, totamque entitatem hominis, qua animal, & qua rationale est in ordine ad sensationes, non vero in ordine ad discursus cognoscam. Contra tamen sic arguo: quod cognoscam ens in communi immemor hominis, & equi, & præscindendo ab vtroque, non oritur ex eo, quod connotata, siue effectus hominis, & equi ex parte obiecti à me neutiquam attingantur: igitur ex eo tantum oritur, quod ratio entis ab homine, & equo obiectiuè præscindatur, ac proinde idem à fortiori dicendum est de animali procul viso, & confusè cognito: consequentia est perspicua: suadet antecedens, quoniam cognitio entis iuxta aduersarios ex parte obiecti cognoscit quidquid est ens, at connotata, siue effectus proprii hominis, & equi sunt reuera entia, nequit ergo fieri, quin cognitio entis ea ex parte obiecti attingat.

24 Secundò aduersus eandem solutionem sic arguuntur: Quando cognoscitur animal in communi, cognoscuntur connotata equi, & effectus eius proprii quod ergo tunc lateat equus, & non lateat animal, sed appareat non oritur ex eo, quod connotata animalis, non connotata equi attingantur ex parte obiecti, sicut aduersarij nituntur: consequentia est in aperto: probatur antecedens: cognito animali in communi, attinguntur ex parte obiecti sensationes in communi: at hinnitus, qui est proprium connotatum equi, est, tum virtualiter, tum realiter sensatio in opposita sententia: cognito igitur animali in communi, connotata propria equi ex parte obiecti dignoscuntur.

25 Tertio contra eandem solutionem sic arguo: Cum cognosco animal in communi, illud in ordine ad sensationes in communi percipio, non vero respectu sensationum in particulari, alias profectò animal in particulari dignoscerem: quod ergo sensationes in communi, non in particulari cognoscam, aut descendit ex eo, quod illas ab his obiectiuè præscindam,